

1.
2.
3.
1.
1.
2.
3.
4.
1.
1.

1745.

1. Hering, Matthias Benoni: De non aduithendo, post
usum articuloꝝ probationaliuꝝ, iurejurando judiciali.
2. Hering, Matthias Benoni: De retentione in securitatem
dotis permissa.
3. Mantzel, Im. Lo. Fris: De fure femina.

1746.

1. Becker, Hermann: De pupillari substitutione interta
bonorum aduentitione nulla.
2. Hering, Matthias Benoni: De computanda legitima
matris in concursu cum Germania praeteritis
3. Hering, Matthias Benoni: De remissione conductori
ab luam pecorum grauantem concedenda.
4. Anstropius, Theodor Francus: De effecta litis a jid. Nec
sa contumaciam pro contestatae habitee.

1747

1. Eschenbach, Johann Christianus: De jure principis circa
sacra secundum jus naturae

1747.

2. Mantzel, Ern. Fr. Fr. : De eo, qui est magis et minus vici-
nis simul.
3. Mantzel, Ern. Fr. Fr. : De futuro interdictivo
4. Mantzel, Ernestus Fr. Fr. : De probatione exceptionis
non numeratae pecuniae
5. Mantzel, Ernestus Fr. Fr. : De requisitione accusantis absque
~~formidine~~ formidine denegationis
6. Mantzel, Ernest. Fr. Fr. : De ingenio Permeusum quod
solenitates iuridicas.
7. Mantzel, Ern. Fr. Fr. : De pretio redemptionis laicorum.

1749.

1. Lepsius, Aug. Fr. Fr. : Meditationes ad nomina
pro auctoritate simplicitate argumenta.
2. Hering, Matthias Beuoi : De iudice ad examen testium
in perpetuam rei memoriam, appellatione interposita,
competente.

1749.

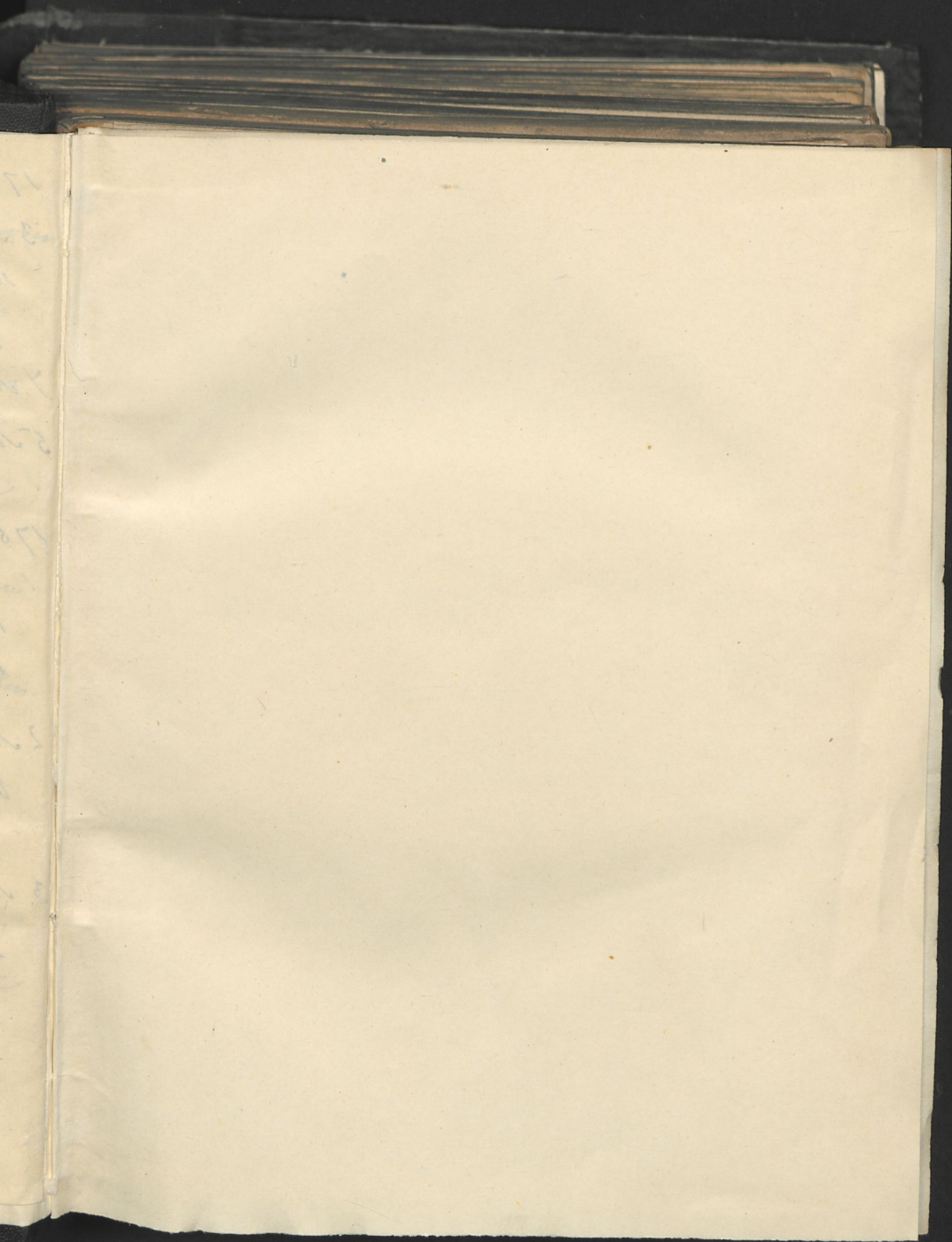
3. Mantzel, Ern. To. Frid: *Dissertatio in unig. juris pro-*
terhin Mecklenburgici: De processu ex causa sine maxima
quoad delationem juramenti litis decisorie.
4. Mantzel, Ern. To. Frid: *De jure gratuiti.*
5. Mantzel, Ern. To. Frid: *De sine involuntario*
maxime ex delicto.

1750

1. Mantzel, Ern. To. Frid: *De auditorio forensi, bene*
instructo, deque decore, judicantium, advocatorum
et partium.
2. Mantzel, Ern. To. Frid: *De revocatione feudi Mecklen-*
burgici, post additionem, in concursu solvendi, creditu-
rum factam.
3. Mantzel, Ern. To. Frid: *De concursu ascendituum*
et collater alium in successione feudi.

1777
1778
1779
1780
1781
1782
1783
1784
1785
1786
1787
1788
1789
1790
1791
1792
1793
1794
1795
1796
1797
1798
1799
1800

2
Erz. num. 42. ~~1745~~

Q. D. B. V.
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
DE
RETENTIONE IN SE-
CVRITATEM DOTIS
PERMISSA,

862
1745 2.
QVAM
CONSENSU ILLUSTRIS ICTORUM ORDINIS
IN ACADEMIA PATRIA,
P R Æ S I D E

DNO. MATTHIA BENONI
HERING,

JVR. VTR. DOCT. ET PROF. COD. DVICAL. PVBL.
ORD. NEC NON CONSISTOR. DVC. CONSILIARIO, ET
AD HVNC ACTVM DECANO
SPECTABILISSIMO,

DNO. PATRONO AC PROMOTORE OMNI
CVLTV DEVENERANDO,

PRO LICENTIA,
SYMPOS IN VTROQVE JVRE HONORES
OBTINENDI,

ANNO MDCCXLV. D. 30. SEPT.
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTTI,

ISAAC JOACHIM WEBER,

ADV. CONSIST. DVC. ORD.

ROSTOCHII,
STANNO ADLERIANO.

V I R O
PLVRIMVM REVERENDO AT-
QVE DOCTISSIMO DOMINO,
D O M I N O
J O H A N N I A D O L P H O
W E B E R O,

ECCLESIAE SLATENSIS PROPE PARCHI-
MVM PASTORI PER XXXVI. ANNOS GRAVISSIMO
ET MERITISSIMO

NEC NON
PARENTI MEO OPTIMO, AD TV-
MVLVMVSQVE OBSEQVIO, CVLTV ET
PIETATE DEVENERANDO,

HASCE PAGELLAS IN SIGNVM GRATAE ET OBEDIENTIS-
SIMAE MENTIS

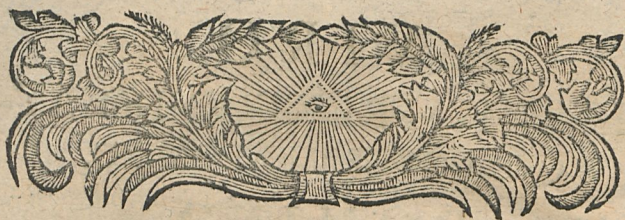
DAT, DICAT, DEDICAT

FILIVS OBSEQVIOSISSIMVS

J. J. WEBER.

A 2

IN:

INGRESSVS.

Practo examine, quod rigorosum vocant, primario mihi proposui, tale thema pertractare, quod partim in praxi utile, partim etiam iura patriae tangeret. Quem in finem etiam animo jam statueram, de agris non possessis in Megapoli Germ. vom wüsten Hüfen im Lande Mecklenburg, differere. Verum enimvero ab eiusmodi proposito propter varias causas recedens, praesentem materiam placidae eruditorum disquisitioni submittere satius duxi, & in ipsa elaboratione iura patriae tangi, fas mihi visum est. Spe itaque plenus, fore, ut nemo hunc conatum damnet, peto à quocunque B. L. ut id, quod forsan inconcinne scriptum, non aegre ferat; sic & confido, ipsam tractationem, quae dissonantiam iuris patrii & communis multifariam exhibet, in patria usu haud carere.

CA.

CAPVT. I.

De requisitis ad hanc retentionem necessariis & quando retentio cessat.

§. 1.

Licet alias moris sit, sub initio disputationis, primas generalioribus explere paginas; quam tamen consuetudinem sequi, eo citius detrecto, quo minus verba rubri hujus dissertationis obscura ac aequivoca reperiuntur, & sic interpretis face haud indigent, quoniam eorum ambiguitatem nihil sinistra metuendum. Quam ob rem nihil aliud mihi, circumspectaro, quibus fundamentis tanta mariti, forsitan obarati, quanta ad aestimationem dotis sufficiant bona, retineat uxor, est relictum, quam ut ad ipsam disquisitionem me conferam. Et sic describo retentionem ad casum praesentem adplicatam: Quod sit remedium legitimum feminae, res maritales possidenti competens, eas res ante solutionem illatorum non dimittendi vel restituendi.

*Definitio
juris re-
sent.*

A 3

§. 2.

Ex hac data descriptione colligitur, omnem retentionem praesupponere (I) debitum, quod hoc casu in restitutione illatorum consistit, (II.) iustam possessionem a parte retinentis h. l. uxoris, (III.) debitum sive dotem liquidam.*

* Si vero debitum illiquidum, nec illatio dotis constet, retentio non statim cessat, sed operatur cautionem, quia ante cognitam & definitam causam securitatem plane deserere nemo cogendus. BRVNNEM. ad L. 33. ff. de Cond. indeb. n. 8.

§. III.

Ex his axiomatibus varia consectaria elici possent. Ne autem iusto fusior videar, ea solum, quae ad maiorem perspicuitatem faciunt, breviter subijciam. Patet itaque, (I) retentionem ob debitum liquidum obtinere; (a) liquidum vero id vocatur, quod intra terminum probatorium probari potest, & de quo iudex ita arbitratur, (b) (2) rem sine vitio ad possessorem pervenisse, necesse est; hinc spoliatores & hujus farinae plures nullatenus hoc privilegio gaudent, sed per interdicta ad restituenda ablata coguntur. Verum enim vero licet (3) debitum sit illiquidum, ante cautionem praestitam dimittere possessionem non tenetur retinens, sed necesse est, ut alter sub hypotheca huius rei caveat, quod in futurum, si praeter opinionem convictus fuerit, solvere velit (c).

(a) MEV. P. II. Dec. 214.

(b) L. 85. §. 2. ff. de R. I.

(c) MEV. P. II. Dec. 15. add. STRYK. diff. de possess. per cautionem non auferenda, item BOEHMER, in l. re Dig. tit. de compensat. §. 17.

§. IV.

Monstratur ius retentionis

Sic itaque monstrandum, et inquirendum, utrum ratione dotis & paraphernalium feminae ius retentionis com-

competat, nec ne? Hac occasione quidem dicendum est, ^{feminae} quid sit dos, ac paraphernalia; sed quum cuilibet eo- ^{competere} rum definitiones pateant, studio eas praetermitto. Jam ^{vi axio-} vero inter omnes constat, tam dotalia quam parapher- ^{motis pri-} nalia, soluto matrimonio esse restituenda. Hinc ratio- ^{mi} ne mariti eiusque successorum omnino debitum, quod in redditione dotis consistit, adest, ob quod ius retentionis feminae non denegandum. Qua facultate eo magis gaudet, quo eximiora ob dotem ei sunt concessa privilegia, quare etiam in propatulo est, praesentem calum verum iuris retentionis esse objectum.

§. V.

Quemadmodum autem ex antecedente spho satis ^{Idem ulte-} innotescit, quod jus retentionis, feminae ob dotem & in- ^{rius decla-} terdum paraphernalia adscriptum, ex vero debito, ad ^{ratur.} quod successores mariti exsolvendum obligati, originem trahat; Sic & CARPZOVIVS hoc affirmat, quod in heredes quoque obligatio, quae in marito ad dotem, soluto matrimonio restituendam fuit, transfundatur, quando quidem acquissimum, ut, qui commodum a defuncto expetit, etiam onera hereditaria ferat.

(a) *Lib. IV. Titul. III. Resp. 19, num. 1. & 2.*

§. VI.

Porro & alterum requisitum, quod in justa possessi- ^{Axioma} one collocatum est, feminae competit; quum enim sem- ^{adum ad} per in domo mariti habitet, ejusque focia facta est, non ^{plicatur} possum non ei possessionem concedere. Quae omnia sa- ^{ad casum-} tis fiunt clara, si ad ius Divinum, civile, & canonicum ^{praesen-} recurratur. Jure enim Divino & canonico, coniuges non ^{tem.} solum una caro, unumque corpus reputantur (a) sed & jure civili individuae vitae (b) promiscui usus, omnis quae fortunae focii efficiuntur. (c).

(a) GENES. II. v. 23. & 24. & alibi, add. C. I. X. de conjug.

(b) L. I. ff. de Rit. Nups.

(c) MVL-

(c) MÜLLER. *diff. de dono nuptial. c. 2. §. 12.*

§. VII.

De societate conjugali apud veteres Rom.:

Quam societatem antiquo Romanorum jure & ad bona fuisse tractam, refert MULLER. (a) Quinimo varii dantur Jcti, & tempore Romanorum communionem bonorum inter conjuges obtinuisse, statuentes. (b) Verum enim vero licet istorum *DDrum* opiniones non omni fundamento sint destitutae, modo tres modos contrahendi coniugium scilicet confarreationem, coemtionem, & usum probe distinguas; attamen lubens fateor, hanc materiam multis tricis ac incertitudinibus esse involutam, nec comprobari posse, eam communionem ita intelligendam esse, prout nos illam stylo hodierno interpretamur.

(a) *in diff. de dono nuptiali cap. 2. §. 12.*

(b) THOMAS. *in diff. de usu practico rit. Instic. de Nuptiis*
add. KRESS. *in diff. de aequitate success. de coniugum. it.*
RODENBURG *in Tract. de iure coniugum.*

§. VIII.

Quum antiquis Quiritibus vero tres modi, scilicet confarreatio, coemtio, & usus, contrahendi matrimonium fuerint usitati, non negandum est, diversa & ideo iura obtinuisse, nec ius retentionis cuicumque uxori competiisse. Ast autem ejusmodi antiquitates studio praetermitto, nec mihi de iis controversiam fieri patior, quoniam eas indagare ratio propositi prohibet.

§. IX.

*Axioma III
ex §pho 2
adplicatur*

*Confessio
mariti in
genere illatam dotem non probat.*

Quibus itaque omisilis, iam aliud requisitum juris retentionis, scilicet ut debitum sit liquidum tractabo. Dictum est §pho 2 & 3. retentionem non obtinere, nisi de certitudine debiti constet. Quapropter discutendum, quaenam causae dotis liquiditatem proferant? Quid vero ratione paraphernalium obtineat, id infra §pho 23. & 24. adlaturus sum. Primo loco uxores ad confessionem maritalem provocant, ut inde illatam dotem probent

bent. Durante matrimonio confessionem mariti factam suspectam existimo, quum ex coniunctione arctissima, fraudibus ac collusionibus difficile detegendis, attamen existentibus, occasionem facile praebente, descendat, ideoque sola mariti fidem in genere non gignit confessio, praepremis quum confessio sua natura ita comparata, vt quidem confitentem obstringat, non autem 3tio praecudicium inferre queat.

§. X.

In genere quidem de confessione maritali dissertui, sed quum ea haud sufficiant, non inutile erit factum, si per singulares casus hanc materiam & in specie disquiram, numne feminae maritalem confessionem, nulla falsitatis coniectura, oneratam iureiurando confirmare permittitur? Et hic sequentem in modum distinguendum esse constat; aut enim cum liberis, aut Creditoribus concurrit vidua. Priori casu iterum perbene videndum, num liberi prioris matrimonii de maternis solum, vel hereditate patris nanciscenda laborent. Si itaque de hereditate paterna accipienda solum quaestio sit, in genere confessioni patris standum esse, certum est, nec liberis alia facultas, quam quae ipsorum patri competiit, concedenda venit, quoniam eius personam repraesentant, illiusque in locum succedunt. Sic matrimonio intra biennium soluto, per annum opponere possunt, exceptionem non numeratae dotis. Si vero ultra biennium duraverit, intra decennium tamen solutum fuerit, connubium, concedantur tres menses. (a) Qua opposita exceptione ad iuramentum suppletorium non est admittenda uxor, ex dispositione iuris enim ante lapsum dicti temporis confessioni maritali nulla fides inesse creditur. Idem ob rationis identitatem in extraneo herede procedit, nisi testator suam confessionem in testamento, quod & in minimo observandum, posuit.

*confessio
disquir-
tur per ca-
sus
varii no-
minantur
casus*

*Si femi-
na cum
liberis con-
curvat.*

*2) de ex-
traneo he-
rede*

B

(a) *Auth.*

(a) *Auth. quod locum C. de dote cauta non num. add*
 SCHOEPFE. in *Synops tit. de R. C. n. 79. § 80*

§. XI.

3 Si liberi
 materna
 repetunt.

Quibus praemissis ad alium casum progredior, si nimirum femina cum liberis materna prioris matrimonii petentibus concurrat. Patri in regula contra liberos & heredes tantam summam dotis se accepisse scribenti & confitenti creditur, (a) quum Parentes, quorum immensus amor naturalis in ipsa sacra pagina magnis encomiis elatus, nihil in praedudicium liberorum confessos esse, praesumendum. Contrariis autem exoriantibus coniecturis, exceptiones liberis integrae remanent, (b) si nempe accidit, ut fucato callidoque amoris affectu sic perstringatur, ac contorqueatur parens, ut magis mulieri, quam ipsis filiis, licet eorum calamitas bonorumque iactura inde enascantur, faveat. Cuiusmodi parentum exempla non raro evenire, ipsa testatur experientia. Quis itaque eiusmodi adfertionibus paternis adstipulari posset? Quum noto notius sit, ipsum confitentem, non alium ex sua confessione obstringi. (c) Limitatur quidem hoc adsertum per repraesentationem personarum, vi cuius pater & filius pro una persona reputantur; hinc quidam obmovere posset, filium ad confessionem patris ratam habendam esse obligatum: Sed haec exceptio nullum sortitur effectum, si filius parentis heres non evadat, quoniam respectus repraesentativus sine additione hereditatis paternae non potest non cessare; filius enim materna sua tanquam dominus repetit; neque eum pati iura volunt, ut ex falsa patris confessione, quae aliquando vetitam inter coniuges donationem redolet, sibi competentia bona perdat. Praeterea dotalia primi matrimonii secundae & ulteriori doti praecedunt, quia & hic obtinet brocardicum: qui prior est tempore, potior est iure; & sic posterior femina actionem de dote repetenda prius non

non

non instituire potest, quam liberi prioris, matrimonii materna acceperint, unde multo minus posteriori feminae tunc ius retentionis exercere permittitur.

(a) HERT. Dec. 756. n. 2.

(b) CARPZ. P. 1. Const. 28. Def. 77. n. 4. *ibi.* non tamen heredibus auferenda exceptio non numeratae dotis.

(c) L. 25. §. ult. ff. de probat. *ibi:* stare enim oportet suae confessioni add. L. 19. in fin. C. de fid. Instrum.

§. XII.

Mariti confessionem admodum cogitate adversus Creditores esse perscrutandam, iam supra monui. Hinc hic ex re erit indagare, in quantum creditoribus non numeratae dotis competat exceptio. Quoties itaque dotis illatio non probata, toties sine omni dubio hac exceptione fruuntur creditores. Siquidem vero aliorum praeiudicium hac occasione intercedit, ita facile diiudicandum, probationem ab uxore plenissimam esse gerendam, (a) Qua propter quilibet haud difficile trutinabit, summam dotis adsertione mariti nequaquam demonstrari, nisi maritus memor mortis quantitatem dotis serio ac deliberato animo coram quibusdam personis omnino fide dignis manifestet. Sic non solum omnis sinistra suspicio abesse creditur, sed etiam ad iurandum suppletorium, his positis terminis admitti potest vidua. Porro & pactis dotalibus magna fides tribuitur, quoniam non suspicandum, coniuges illis instrumētis, quibus omnia bona tam notitiae, quam propriae utilitatis, imo futurae successione ergo, conscribenda curarunt, mendacia & falsitates immisceri fuisse passos, quia maximum marito post fata uxoris, & vice versa, contingere posset praeiudicium. Ambabus autem largior, haec ut plurimum in circumstantiis facti consistere, hincque pro earum qualitate diiudicanda.

*Si credito-
res excep.
non num.
dat. oppo-
nunt.*

*Pacta do-
talia do-
tem pro-
bant.*

(a) Ord. Dicast. Prov. Aul. Megap. P. II. Tir. ult. §. 6.

add
30
or, si
imo-
libe-
scri-
quo-
ma-
rum
iun-
ema-
mo-
ens,
ami-
Cu-
a te-
oni.
otius
ione
per
ilius
vere
dam
esse.
n re-
pa-
sua
unt,
tam
ntia
fe-
inet
&
rius
non

§. XIII.

*de probat.
per pacta
dotal.*

Breviter praeterea exponendum, quomodo pacta dotalia comparata esse debeant, si per ea dotem satis ostendere cupit femina. Magnam inter dotalia & paraphernalia differentiam intuitu iuris retentionis intercedere infra probaturum dabo. Idecirco ad probandam dotem recessit est, ut clare ac perspicue quantitas dotalium in hisce pactis exprimatur, alias enim illata praesumuntur paraphernalia. a Dotalia vero in vernacula *Heyraths Guth, Ehe-Geld, Braut-Schaf, dotal Gelder,* &c. denominantur, (b) & in quibus instrumentis ea verba, aut equipollentia non inveniuntur, per ea quoque illatae dotis probatio haud iuste efficitur, quum ad eam accurata requiratur determinatio. (c)

(a) MENOCH. *de praesumpt. Lib. 3. praesumpt. 8. num. 34.*

(b) MÜLLER. *in diss. de dono nuptiali cap. 2. §. 15.*

(c) STRYK. *in Caut. Contr. Sect. 3. cap. 8. §. 6.*

§ XIV.

*quando
confessio
marit. in
rejur. sup
pler. con
firmari
potest.*

De iureiurando suppletorio mentione passim facta, iam eam materiam mens est ulterius indagandi. Difficile quidem, ut ostensum, femina admittitur, ut maritalem confessionem iureiurando confirmet; at vero, quavis suspicione cessante, ad hoc genus sacramenti se offerre non interdicitur, (a) quum negotia inter virum & uxorem gesta non facile pateant, ut adeo propter coniunctissimum vinculum occulte gesta praesumantur, ne paupertatis vilitas detegatur, & divitiae invidiae exponantur. (b) Dotalium insuper tantus favor, ut reipublicae interfit, ne feminae euadant indotatae, (c) quapropter iurisprudencia eis favet & opitulatur, ne deterior dotis reddatur conditio, (d) quae aliquando alimentis existit similis, si nimirum praeter eam uxori nihil reliquum. Posthaec & piis causis dos aequiparatur, (e) ideoque mitius favorabiliusve eligendum suadet prudentia, modo nullus doli timor ex circum

cumstantiis elucescat, & credibile sit, tantam dotis summam esse illatam, quo casu iurjurando suppletorio erit locus. (f) Durante autem eiusmodi processu, possessiones maritales evacuare haud tenetur uxor, &, praeflito sacramento, retentionis iure omnino fruitur.

- (a) SCHOLPFER. *in fin. tit. de iureiur. num. 77.*
- (b) L. 2. *pr. C. quando & quib. quart.*
- (c) L. 1. *ff. solut. matr. it. L. 18. ff. de R. A. J. P.*
- (d) MEV. *P. II. dec. 103. num. 3.*
- (e) L. 32. §. 2. *ff. de Condit. indeb.*
- (f) HERT. *Dec. 756. n. 2. It. BRUNNEM. Proc. Conc. Cred. cap. 3. §. 13. ibique STRYK.*

§. XV.

Quamvis interdum confessionem suam maritus iurjurando corroboret, tamen ei plena fides statim non adhibenda, sed potius dispiciendum est, num quoque circumstantiae facti sacramento mariti respondeant? Si hoc, feminae facile erit factu, ut ad iuramentum suppletorium deveniat. Quando vero circumstantiae facti multum a confessione mariti distant, parum eius religiosa adfertio efficiet, quum nimirum creditoribus omnino integrum, exceptionem non numeratae dotis opponere. Praeterea neque indoles iurjurandi aetum vitio laborantem reddit validum, neque ex eo nova obligatio enascitur, sed pristinae solum in maiorem fidem accedit. Haec tria enim sunt iurjurandi requisita: *veritas, iustitia & iudicium* i. e. plena mentis deliberatio. Patet itaque nudum sacramentum indolem negotii non immutare, sed falsitatis suspicionem solum caeteris paribus remove, ita tamen ut probatio & praesumptio in contrarium admittatur, ne tertio inde damnum contingat irreparabile, (a) & dolosus actus reconvalescat. Quod semel enim irritum est, religiosa adfertio non conservatur, (b) quoniam ea naturam negotii solum sequitur, ne iniquitatis vinculum

Idem aliterius declaratur.

lum evadat. (c) Tale autem a marito praestitum ius-
iurandum efficit, ut positis terminis habilibus eo citius
ad suppletorium uxor admittatur.

(a) L. 15. ff. de condit. instit.

(b) STRYK. in Tr. de action. for. invest. sect. 1. membr.
3. §. 41.

(c) L. 5. §. 1. C. de LL. it. L. 7. §. 16. de Pact.

§. XVI.

*de iuram.
semel ab
uxor. praes-
stito* Si autem contra unum creditorem sacramentum
praestiterit femina, quaeritur utrum eodem contra cae-
teros uti queat? Est sane res dubia. Lubet mihi
sequentem in modum distinguere: aut enim delatum
aut suppletorium praestitit iusiurandum. Priori casu
contra caeteros creditores iuramentum allegare ne-
quit; delatio enim sacramenti pertinet ad iura partium,
ideoque tertio non praeiudicatur, cui omnino inte-
grum, suum ius, quovis licito modo persequi. Poste-
riori casu autem subdistingendum, utrum circumstan-
tiae eaedem adsint, aut dissimiles? Nulla negotiorum
mutatione & variatione facta, feminae succurrendum
esse, tuto credo, quum indicia semiplenae probationi
familia citra omnem doli timorem adfuisse praesuman-
tur. Novis vero circumstantiis contrariis supervenien-
tibus, exceptio non numeratae dotis obtineat, necesse est.

§. XVII.

*Sigillatim
de fundo
do tali*

Quibus confectis me ad id, quod circa fundum
dotalem in hac materia observatu dignum, confero, ubi
id singulare invenitur, quod retentio non omni casu
obtineat, potius videndum, utrum fundus, vel alia im-
mobilia aestimato an inaeestimato data? Priori casu iterum
subdistingendum, num aestimatio taxationis vel vendi-
tionis gratia facta fuerit. Illo casu in maritum non
transit dominium plenum nec libera dispositio, sed ta-
xationem ideo solum esse adiectam putant, quo si fun-
dus forte mariti culpa deterior factus, aut preemptus

adpareat, quid quantumve eo nomine præstandum. Ista enim æstimatione quantitas solum rei declarata, non autem emtio contracta (a) Ex quibus itaque constat, ob damnum factum *sine culpa mariti* * in fundo dotali, æstimatione taxationis gratia dato, retentionem non valere, quoniam periculum rei feminam ut eius dominam sentire oportet. Aliud vero dicendum si fundus venditionis gratia datus, tunc nimirum eius dominium plenum & libera dispositio quum ad maritum spectet, (b) eiusmodi damnum mulieri refarcire, frustra recusat, quoque non facti, huic retentionem indulgendam statuo. Si in æstimatione in dotem datus, multo minus ad maritum pertinet periculum. (c) Qua propter facile inde colligitur, retentionem ob damnum, his in rebus passum, uxori non esse concedendam.

(a) L. 69. §. 7. ff. de iure dotium

(b) L. 5. C. de Jure dot. add. STRYK. in Caut. Contr. Sect. 3. cap. 8. §. 10.

(c) L. 10. pr. & §. 1. ff. de Jur. Dot.

* Si autem culpa mariti damnum in fundo dotali datum, ea propter indistincte uxori commodum retentionis non tribuendum, nam ob eiusmodi damnum uxori non competit ius prælationis, potius patet, inde solum actionem personalem enasci. Siquidem autem ius retentionis in concursu Creditorum ob prælationem uxori adscribitur, vi cuius reliquorum Creditorum, quos femina antecedit, præiudicium non metuendum: ita etiam cessante prælatione vix ac ne vix quidem commode retentionis femina gaudebit.

§. XVIII.

Communi fere eruditorum opinione, probata illatione dotis, in feudum versio præsumitur, (a) nec femina maioribus oneranda difficultatibus Sunt autem *De illati one & versioe dotis* DDres. qui hanc sententiam restringunt, quorum princeps STRYKIUS (b) qui quoad filium, in feudo succedentem

dentem, hanc solum admittit opinionem, non vero quoad agnatos, contendens, eos satis iam gravari, quod dotalitium, licet suo iure succedant, viduae concedere obstringantur. Alio autem loco in contrariam sententiam cum MEVIO. ac BRUNNEMANNO inclinat. (c) Iure Mepapolitano celeberrimus iste TORNOVIUS (d) quoad allodia illationem sufficere putat, at ratione feudorum distinguit, nam cum Domino seu agnatis, vel cum Creditoribus cbaerati mariti dotis repetendae causa concurrat? Priori casu praeter illationem ipsius versionis probationem desiderat; hoc autem casu illationis manifestationem solum requiri contendit. Adquam stabiliendam sententiam allegat quidem proprio ausu conscriptum ius feudale Megapolitanum, Germ. Das projectirte Mecklenburgische Lehn Recht (e) verum enim vero si non alio eius opinio nitatur fundamento ei fidem tribui posse, difficile est creditu, quoniam privata scriptura exaratum illud ius feudale neque in vim decisivam citari, neque eius praeiudicia adferri, neque eius totalis agnitio monstrari possunt. Praeterea patet, Serenissimos harum provinciarum Legislatores expressis edictis declarasse, nemini licitum esse, praedictum ad ius feudale in Actis publicis provocare; quam ob causam non dubitandum, eiusmodi iuris sic dicti Megapolitani lineis nullam efficaciam tribui posse. Quapropter cum ratione huius in iure patrio, neque accuratam decisionem, neque consuetudinem invenerim, vitio nemo mihi vertet, si communi eousque iuri inhaeream, quousque de certitudine legis provincialis nondum constat.

- (a) CARPZ. P. II. C. 44. def. 9. n. 7. it. MÜLLER. Resolut. March. 83. num. 25. seqq. add. SCHOEPPFER in Synopsi tit. de iure dot. num. 35.
 (b) Tract. de succ. ab Intest. diss. IV. cap. 2. §. II.
 (c) STRYK. Exam. Jur. feud. cap. 21. qu. II.
 (d) Part. I. pag. 477. seqq.

(e) Das

(e) Das privilegium Mecklenburg. Lehn-Recht, art. 8. tit. 12. verb. es wäre denn, daß die Frau coniugium beweisen könnte, daß Ihr Brautsehaß würcklich eingebracht, und ins Lehn verwandt wäre.

§. XIX.

Iam progredior ad alium casum, scilicet, numne *Regulari-
femina sciens obaerato nubens, privilegio dotis careat?*
In regula contenditur, eam ideo hoc non esse destituen- *sciens ob-
dam beneficio, quoniam illa uxoris intentio praesumi-
tur, quod prudenti oeconomia ad aliud vitae genus nubens
maritum trahere, eique subvenire cupiat. Honesta enim non amittit privi-
amoris ea est aestimatio, quae illo animo, non ex capi- legia.
endis opibus enascitur. (a) Insuper privilegia, & ex
legibus ipsis orta commoda non, nisi per expressam ren-
nunciationem aut ipsius legis dispositionem, tolluntur,
quod ratione huius adeo verum, ut uxor ne per ma-
nifestum quidem pactum dotis conditionem reddere
valeat deteriorem, (b) nisi singulare in liberos inde
redundet commodum, aut in eorum favorem pactum
initum sit. (c) Quae omnia, licet in regula procedant,
tamen patiuntur exceptionem, si nimirum, quid frau-
dis intervenisse, non absque ratione suspicantur Credi-
tores. Accidit enim quam sepiissime, ut omnia mo- *Exceptio
per indu-
tionem
casuum.*
bilia v. g. cimelia, monetae cariores & rariores, ornatus,
festiva vestimenta, serinia, cistae, cubilia, lintea, vasa ar-
gentea, stanea, aereaque, ligneaque, imo quadrupes ac
volatile pecus taxentur, & talimodo summa dotialium
plus iusto augeatur. Quibus circumstantiis recte iudicatur,
quod Creditores, si femina sciens, sponsum aperte esse obaeratum,
illi tamen nubat, omnia mobilia magni aut pluris taxanda curet,
eoque modo dotis summam multiplicet, eiusmodi facta omnis fraudis
haud expertia praesumant, praesertim si debitor creditoribus
irascitur, quaque propter quavis in singularem ac sub-
dolam*

*Distin-
guatur.*

dolam Creditorum imposturam fraudulentam & mendax fecisse, imo ipsam consentientem uxorem, ut huius astutae malitiae tegumentum adhibuisse credendus. Quo tamen casu probe distinguendum inter Creditores, qui ante nuptias iam adfuerunt, & qui post eas quam primum existunt. Prioribus taxatio dolose facta neque nocere neque ius quasitum auferre potest; Posterioribus autem facta aestimatione dolosa existentibus non item, sed eis imputandum, quod non melius conditionem illius, cum quo contraxerunt, contemplati fuerint, & perquisiverint. Eis vero ostendentibus, debitorem ex post facto tanti illata mulieris aestimasse, & ab ea consentiente in dicta denuo summa accepisse, subveniendum esse videtur. Quae omnia de hypothecariis dicta volo, utrum autem chirographariis idem, & in quantum adscribendum sit, id aliorum iudicio relinquere eo magis permittitur, quo longius alias ulterior disquisitio rationem instituti mei transgreditur. Ex dictis interim satis adparet, qua ratione & in quantum ius retentionis obtineat. Quantam enim summam repetere potest uxor, tanta etiam bona mariti recte retinet.

(a) L. 3. pr. ff. de donat. intr. vir. & ux.

(b) L. 14. & 17. ff. de pact. dotal.

(c) L. 1. pr. ff. de dot. praeleg.

§. XX.

Quibus hereditibus hoc beneficium retentionis competat?

Haecenus monstrato, ius retentionis, modo de veritate illatorum conficit, uxori esse addicendum, merito indagatur, quibus hereditibus uxoris liceat ius retentionis sibi vindicare. Permagni sane interest, utrum liberi dotem repetant, an extranei heredes bona uxoris vindicare studeant? Quod ad liberos attinet, adfirmandum habeo, iis idem ius praelationis, matri competens, non vero extraneis hereditibus adtribuendum esse (a) Quae sententia ex citatis textibus satis commo-

stra-

fratur, qui quidem pro indiscretis habendi videntur, quum alias omnia iura in heredem transeant, nisi ea negotia, quae sua natura non sunt transitoria excipiantur. Verum enim vero textus allegati fundamentis non carent; nam divortia gentibus Italicis erant frequentissima, ut ideo legislatores ad remedia sexui inferiori servandi dotes quaerenda commoti fuerint, ne per luxuriam maritalem feminae evaderent indotatae, & ad incitas de-veherentur (b) Cuius nomothesia ratio in extraneis non reprehenditur heredibus, per consequens legem cessare adparet. Porro quoque id perbene notandum, ius praelationis, aliis credentibus existentibus omnino odiosum esse, quoniam scilicet heredes extranei lucrum capere, Creditores vero damnum amovere student, hincque & harum ratio potior reputanda. Sed si quis obiiceret; liberi etiam inter heredes referuntur, cur vero illis, & non idem extraneis heredibus competeret? Respondeo quod ratio dotis, quae nimirum ad sustinenda onera matrimonii, quorsum salus liberorum non male refertur, constituitur, in extraneis heredibus non inveniatur. Quae omnia plene comprobant, extraneos heredes commo- dum retentionis male sibi vindicare. Patet enim, quod ius praelationis sit ratio, quare in concursu Creditorum retentio feminae indulgeatur, quum, ne aliis Creditori- bus praeiudicetur, ob praerogativam uxoris non sit ve- rendum.

(a) L. 12. §. 1. C. dicto tit. it. L. un. C. de privileg. dor. add. SCHOEPPER in Synopsi ritul. quib. mad. pign. vel hypothec. tacit. Sc. num. 6. & 7.

(b) STRYK, in U. M. tit. de fund. dat. §. 1.

§. XXI.

Singularem sane casum reminiscor, quem recen-

C 2

Declar-
sere
tur per ad-

*ductionem
caus.*

fere non abs re erit. Accidebat itaque ut femina cum renunciatione omnium beneficiorum satis valide pro marito fideiussisset; quo facto mulier, uno filio relicto, e vita decedebat, & quum non multo post filius iste unicus diem supremum quoque obiret, omnia uxoris bona ad maritum hereditario iure pervenerunt. Quibus confectis in bonis mariti oriebatur concursus, & Creditores ratione praelationis & iuris separationis valde inter se controvertent super quaestione, utrum isti Creditores, pro quibus uxor defuncta valide fideiussisset, praelatione aut separatione gauderent, nec ne? Ad praelationem non dari recursum ex antecedente §pho constat. Interim ratione separationis omnino certum, eiusmodi beneficium obtinere. Cuius decisionis fundamentum in eo collocatum, quod privilegia dotis ultra uxorem eiusque liberos non extendenda. Separationis autem obiectum hic adesse, extra dubium positum est. Interim vero varia hic notanda sunt, quod nempe creditores ad hoc beneficium intra quinquennium ab adita hereditate provocent, (a) idque petant, quo non facto, separatio illis nullatenus competit. (b) Elapso enim quinquennio, hereditate bona fide distraeta, rebus hereditariis cum bonis heredum ita confusis, ut separari nequeant, & Creditoribus fidem heredis sequutis, ius separationis non obtinet. (c) In Megapoli autem id, quod de quinquennio dictum, non observatur, sed Creditoribus semper integrum ad separationem provocare. (d).

(a) L. 1. §. 13. ff. de separ. add. MEV. P. VI. dec. 339.

(b) L. 1. §. 16. ff. eod.

(c) L. 2. §. 10. 11. §. 12. eodem.

(d) *Constit. Seren. Ducis de anno 1646. de separat.*

§. XXII.

*De reme-
diis.*

Quum haftenus satis monstratum, qua ratione mulieri

lieri & eius liberis retentio competat, iam perferendum est, quibus remediis femina hoc suum ius persequatur? Tandiu bona mariti ab uxore, donec ei intuitu illatorum satisfactum retineri, & vacuam fortunarum maritalium possessionem propria auctoritate occupari posse, certum est, (a) & bonis sic occupatis tanquam pignori incumbere potest. Si vero ab heredibus praedefuncti mariti ex possessione legitima fuerit deiecta, vel blandis sermonibus, quasi dotem heredes ei essent soluturi, persuasa discesserit, ante omnia tanquam spoliata debet restitui, (b) quoniam sine plena causae cognitione extraiudicialiter nemini possessio, quae in absentia etiam animo retinetur, (c) auferenda (d) Heredibus possessionem evacuare renitentibus, vel femina implorat officium iudicis, vel adhibet interdictum ad recuperandam possessionem pro exercendo iure retentionis, (e) ut adeo a Iudice in possessionem remitti queat, qua etiam tandiu fruitur, quamdiu heredes eam aut iure aut benevole placant. Melius autem femina, si possessionem prius, quam ab aliis occupatur, adprehendat, sibi prospicit, quoniam propria auctoritate maritalia bona, ab aliis iam occupata, invadere nequit. Privata enim vindicta tam severe prohibita, ut sibi ipsi ius dicens, eo cadat creaturque

(a) CARPZ. *Lib. IV. tit. 3 Resp. 19. n. 12.*

(b) *alleg. CARPZ. cit. loco num. 13.*

(c) L. 3. §. 10. & 11. L. 30. §. 8. | L. 44. §. 46. ff. de acquir. vel amittend. possess.

(d) L. 7. C. ad l. Jul. de vi publ.

(e) CARPZ. *alleg. loc. num. 16. 19.*

§. XXIII.

Porro quidem ab aliquibus Ictis affirmatur non propter dotem solum, sed quoque paraphernalia iure *Genera-
tim de pa-
reten-
suph. &*

*aliis com-
mod.* retentionis uxorem gaudere, adeo ut & dotale lucrum quod vel ex pacto, vel testamento, vel statuto loci descendit, pari privilegio nitatur; Verum enim vero licet eiusmodi DDres huc quoque portionem statutariam aliaque successionis commoda referant, (a) demumque contendant, tam allodia quam feuda, tamque mobilia quam immobilia harum praetensionum ergo retineri posse: attamen autem meo iudicio haec omnia cum grano salis accipienda, liberrime consteot, eumque in finem pro diversitate casuum mox in affirmativam mox negativam inclino, distinguens, utrum femina cum iis, qui lucrum capere student, aut illis concurrat, quorum intentio eo solum, ut damnum amoveatur, tendit. Priori casu dictam opinionem amplector, non autem posteriori.

*Distingui-
tur.*

(a) CARPZ. *Lib. IV. tit. 3. Resp. 20. n. 1. 2. § P. II. C. 25. def. 8. 9. § 10.*

§. XXIV.

*Declara-
tur alte-
rius.*

Rationem & internam iustitiam iuris retentionis primario motu concursu in iure praelationis quaerendam esse, quilibet forsan concedet, quum nimirum ob dictam praelationem non metuendum, ne uni Creditori prae altero gratificetur. Casus autem si eveniret, ut ex bonis mariti Creditoribus, feminam propter singulare privilegium praecedentibus, non satisfieri posset, in totum concedo, his positis circumstantiis uxorem etiam intuitu dotis retentione destitui. Tanta enimvis nulli privilegio a legibus concessa cernitur, ut alterius ius potius inde infringi posset. Quam ob generalem rationem, ad paraphernalia & reliquorum commo-
dorum genera quadrantem, limitatam & distinctam opinionem in fine antecedit: §hi adsumsi.

§. XXV.

*In specie
de para-
phernal.*

Nam quod paraphernalia in specie attinet, praesertim iure Megapolitano expresse adornatum horum

horum intuitu retentionem plane exulare (a) Ratio autem huius adnotationis eo solum collimat, ne in *concurſu Creditorum* alteri prae altero gratificetur, & potiori iure fruentibus per exercitium iuris retentionis ingens praeiudicium inferatur. Ex quo fundamento etiam Serenissimi Legislatores in genere quidem ob paraphernalia retentionem prohibuerunt, & feminam ad Concurſum Creditorum remiferunt. Sed ſi dicta ratio ceſſet, & nullum Creditorum praeiudicium metuendum, v. g. ſi femina cum eiusmodi Creditoribus concurrat, qui infirmiori iure utuntur, eique haud praecedunt, exercitium iuris retentionis feminae nullatenus auferendum, modo luculenter oſtendat, paraphernalia marito in adminiſtrationem & uſum fuiſſe concedita. Hinc non ſufficit ad repetendum paraphernalia, mulierem illa bona, conſtante matrimonio, accepiſſe, habuiſſe, aut in domum mariti intuliſſe, ſed maritum ea in adminiſtrationem uſumque acceptaſſe, doceat neceſſe eſt, ſic enim fit debitor paraphernalium, alias non, nam cauſa debendi in marito non exiſtit, niſi acceptatio probetur.

(a) *Ordinat. Dic. ſt. prov. Aul. Part. II. tit. ultimo §. 6. ibi: weger der paraphernal-Güter aber ſich des iuris retentionis nicht anzumaſſen haben.*

§. XXVI.

Licet quidem antecedent ſpho dictum, ob paraphernalia ius retentionis non competere, niſi femina cum eiusmodi Creditoribus, quibus antecedit, concurrat, attamen vero hoc aliquando aliter ſe habere *De paraphernal. natura eſſe ſequentibus* ſequenti exemplo patebit. Paraphernalibus enim in natura exiſtentibus, vindicationem eorum iura permittunt (a) ac intuitu horum quodammodo maiori utitur iure, ac ei alias ob dotalia competit. Si itaque vindicatio obtinet tanquam maius, quare id circo in ſecuritatem

tatem paraphernalium natura adhuc existentium ius retentionis tanquam minus exerceri non posset.

(a) STRYK *in Caut. Cautr. Sect. 3. cap. 8. §. 7.*

§. XXVII.

*Causae ob
quas re-
tentio ces-
sat.*

(1) *cessat
ob malam
admini-
stratio-
nem*

Tandem istas causas, ob quas retentio cessat, tradandi mens est, quumque, durante retentione, vices administratoris subeat uxor, sequitur, ut ob abusum seu malam administrationem solito privilegio careat.

(a) Hinc iudicis est, ut comperta administraticis fraude, se. ut damnum heredum vel creditorum contraxerit, bona sequestret, & curatorem constituat, qui loco mulieris in domo mariti commorantis, administratio- nis onere fungatur (b)

(a) *arg. §. fin. Inst. de his qui sui vel alieni iur. sunt. add. L. 2. ff. eodem.*

(b) *Mev. ad Ius Lub. Lib. I. titl. 5. art. 13. n. 87.*

§. XXVIII.

(2) *Tolli-
tur liqui-
datione
non facta
per cau-
tionem.*

Cessat ulterius & finitur, liquidatione dotis reliquorumque non facta, per oblationem cautionis idoneae; praesumptio quidem adest, uxorem marito aliquid intulisse, ast tamen ideo quantitas non constat, quapropter opus est, ut vidua illata in quanto & quali reddat liquida, eisque liquidis, illi non obtrudendum, ut cautione fit contenta. Cautio enim male obfertur, ubi solutio debetur, (a) quum eiusmodi fragili remedio, ut cautio dicitur, (b) nemo, ut ei se concredat, obstringatur. (c) Porro vix caret dolo, qui bona mariti a femina in securitatem dotis retenta, sub oblata cautione repetit. (d) Dotem enim restituendi obligatio heredis est, nec leges obligationem ex obligatione enascentem tolerant, (e) ne malitiae indulgeatur, (f) & longis ambagibus, variisque litigiis mulierum iura ultra modum, recepta cautione, protrahantur & sic interdum plane difficile sit, ut femina maritales facultates relinquens, illa-

illata nanciscatur integra. Prudentis itaque iudicis est liquidam ab illiquidis probe ut distinguat. Ob illa retentio viduae non deneganda, ob haec autem sufficit idonea cautio, ita ut heres non audiatur, qui solutionem differt, nec vidua, quae differendae litis gratia satisfactionem recusat. Sic adversus uxoris iniuriam heredi immisio in bona defuncti proficit, & eictio viduam coercet.

- (a) L. 10. ff. de pignor. action.
- (b) L. 66. §. 1. ff. ad SCtum Trebell.
- (c) L. 6. ff. quod fals. tut. auct. gest.
- (d) L. 1. C. Etiam ob chirograph. pecun.
- (e) L. 4. §. 3. ff. de Re iud.
- (f) L. 38. in fine ff. de R. V.

§. XXIX.

Porro evanescit retentio secessu viduae ex bonis mariti, modo de animo derelinquendi constat, hocque probato non datur regressus. Solus & in se spectatus abitus non sufficit, quoniam & animo, cuius mutatio in dubio non creditur, retinetur possessio; nam nemo suum iactasse, aut favori renunciasse praesumitur. Multo magis ergo quodlibet retinendae possessionis argumentum ius retentionis eidem conservat, veluti si iterum ad secunda vota aliosque lares migret; claves tamen ad praedia urbana & rustica retineat, qui actus eam tantisper in possessione esse satis commonstrant.

Secessu ex bonis mariti colligitur retentio.

(a) Idem obtinet, licet alii curam bonorum concederit, aut alia ratione pateat, eam non deposuisse animum retinendi. Contra heredes & Creditores vero, qui aut dolo aut blandis persuasionibus aut violentia viduae possessionem eripere moliantur, obtinent remedia possessoria, ad res ablatas instar spolii restituendas.

D

(a) MEV.

(a) MEV. *ad Ius Lub Lib. I. tit. 5. art. 13. num. 93.*

§. XXX.

*An per se-
cundas nu-
ptias fini-
atur?*

Deinde & haec quaestio tangenda, numne per secundas nuptias finiatur? Alterius mariti inductione in alienum focum quidem odiosa, verum ideo femina, eo, quo gaudet iure, non destituenda, quoniam secundae nuptiae administrationem rerum retentorum non impediunt, nec efficiunt, ut inde Creditoribus vel heredibus mariti praeiudicium contingat. Hoc interim certum est, alimenta, quae, ut infra docebitur, ex bonis retentis uxori debentur, per inductionem mariti in alterius detrimentum nequaquam esse augenda, potius aequum & iuris esse putatur, novum maritum ex facultatibus retentis alimenta haud capere, nisi heredibus aut Creditoribus ideo satisfactum. Item secundum ius commune ob malitiosam desertionem & fornicationem eiusmodi lucra ad exemplum dotis feminae auferuntur. (a)

(a) *Nov. 22. cap. 15. §. 2.*

§. XXXI.

*De dotali-
rio sigilla-
rim.*

Porro praefertim quoad nobiles perbene notandum, utrum ipsa dos vel eius loco dotalium ab uxore repetatur? Quod ratione dotis obtinet, id iam dictum. Intuitu dotalium vero distinguendum num cum heredibus vel Creditoribus concurrat uxor? Priori casu denuo videndum, num cum mariti defuncti descendentes collidat, & tunc ad exercitium iuris retentionis illatae dotis probatio sufficit. Si vero Dominus directus aut agnati dotalium contradicant, feminam praeter illationem, ipsam dotis versionem, demonstrare debere TORTORIVS & ab eo allegati DDRES adferunt. (a) Interm tamen & hoc casu illationem sufficere contenditur, b) quo-

(b) quoniam ex illatione haud absone praesumitur, mariti in usus dotem conversam esse. Praeterea quodammodo non fieri potest, ut uxor versionem demonstrare queat, dum scire non potest, quo versio facta; hinc impossibili probatione non oneranda est. (c) Interim porro notandum, secundum ius commune dotalitium absque consensu domini directi & in feudo antiquo agnatorum haud secure constitui posse, (d) quapropter vidua iure retentionis contra dominum & agnatum, licet illatio dotis probata, intuitu quantitatis dotalitii non indistincte, nisi de consensu eorum constet, uti potest. Iure autem Megapolitano stabilitum est, domini consensum in casu aperturae solum ad constituendum dotalitium esse adhibendum, eoque cessante, dotalitium & retentio cessabit. (e)

(a) TORNOV. P. I. pag. 478.

(b) MEV. P. II. dec. 224.

(c) L. 185. ff. de R. I.

(d) STRYK. de Caut. Contr. Sect. 3. c. 8. §. 31.

(e) TORNOV. de feud. Meckl. P. I. pag. 480.

§. XXXII.

Antecedente §pho quidem varii casus intuitu dotalitii tractati, sed quum de eo, si femina cum creditoribus coincidat, non actum, sequentem in modum distinguo: aut dotalitium eo tempore, quo maritus aere alieno non pressus, constitutum, aut promissum est, postquam maritus aere alieno iam obrutus. Priori casu dotalitio supervenientes creditores contradicere nequeunt, quum uxor in nullius praesudicium constitutionem dotalitii ita impetraverit, ut validum ius quaesitum creditoribus obvertere possit, quique ea propter fundum forsan in dotalitium datum, vivente vidua, inanius repetant. (a) Ex quibus ideo satis innotescit,

D 2

femi-

feminam, si ipsum dotalitium fortassis non possideat, alia defuncti mariti bona tamdiu retinere posse, donec ei intuitu dotalitii satisfactum, modo reliquis Creditoribus, qui potius vel fortius ius habent, detrimento non vertatur: Posteriori autem casu eo minus commodo retentionis gaudet, quo certius est, dotalitium peti non posse. Eius enim constitutio, creditoribus iam existentibus, in illorum fraudem facta praesumitur. (b) Mortua vero vidua, quum dotalitium ad feudum revertatur, creditores illud sine dubio capiunt.

(a) TORNOV. *cit. loc. P. I. pag. 49.*

(b) *Idem alleg. loco.*

§. XXXIII.

Restaret quidem de dotalitio & lucro dotis, in quantum secundum statuta patriae a iure communi differant, disserere; Sed cum de hac materia satis erudite alibi iam actum, sic quemvis lectorem remitto ad Celeberr. MANTZEL. *diff. de femina Mecklenburg. & STRVV. in diff. de lucro dotis eiusque privilegio in Concursu Creditorum.*

§. XXXIV.

Si maritus ad incitas per uxorem redactus. Deinde tam ex iure communi, quam praesertim legibus patriae abundanter patet, eiusmodi feminam, cuius culpa maritus ad incitas redactus, dotem amittere, omnibusque privilegiis ac beneficiis destitui. (a) Si enim femina, ut cum Novella 22. loquar, aut viro nesciente, vel prohibente, convivis gaudet, merito beneficiis se indignam reddit.

(a) *Nov. 22. cap. 15. §. 2. add. Ord. Dic. Prov. Megap. P. II. tit. ult. §. 1. ubi verbe notabilia leguntur.*

§. XXXV.

Variae causae.

Demum malitiosa desertio, adulterium & omnes cati-

causae, quibus dos aut amittitur, aut privilegiis solitis defluitur, non immerito huc referuntur. Hoc enim quisque libenter largitur, retentionem. cessante dote ut fundamento huius commodi, plane non obtinere. Sic per consensum in ulteriorem oppignorationem femina eo redigitur, ut ius praelationis & tacita hypotheca contra istos creditores, quibus bona mariti oppignorata sunt, allegari non queat. (a) Haec opinio cum legibus supra §pho 19 allegatis quidem cohaerere non videtur; quoniam ibi dictum, dotis conditionem per expressum, pactum non fieri posse deteriorem, nisi id in commodum liberorum initum sit: Sed allegatae ibi leges solum de pacto *inter virum & uxorem* loquuntur, quapropter ad alios casus haud adplicari possunt, nisi ad innumera absurda recursus pateat.

(a) THOMASIVS in *diff. de remissione tacita pignoris per consensum in novam oppignorationem.*

§. XXXVI.

Sic & iure Lubecensi in casu, quando femina im-
 prolis est, idem obtinet, quem in finem ad art. 13. Lib. ^{Remissio ad ius Lu-}
 l. tit. V. provoco ubi haec verba leguntur: ^{becense.} es kan seine
 unbeeerbete Weifrau nach Absterben ihres Mannes aus
 seinen Güthern gerieben werden, sie sey denn vor allen
 Dingen ihres Braut- & Ehegutes und zugebrachten Gutes
 vergnügt und versichert. Secus autem res se habet
 in vidua, cuius liberi aut adhuc vivunt, aut *post*
mortem mariti diem supremum obierunt. Sic enim pro-
 pter communionem bonorum creditores & ultimum
 nummum sibi exsolvendum curant. Si vero Credito-
 res nulli existunt, aut pauci quidem adsunt, sed bona
 mariti exsuperant debita, contra heredes retentionem
 recte exercet.

D. 3.

CA-

CAPUT II.

De obligatione & commodo mulieris durante hac retentione.

§. I.

De obligatione mulieris generatim.

Bonis itaque sic occupatis, inventarii confectio haud omitti potest, siquidem enim femina in securitatem solum aliena bona possidet, aequum sane intelligitur, mulierem obstrictam esse ad reddendas rationes, quae sine inventario haud subsistunt. Quoties enim aliena bona administrantur, toties inventarii conscriptio tam necessaria, ut omittens eam absque iusto impedimento, suspecta reddatur, infamia notetur & insuper puniri queat. (a) Quapropter isto casu ad iuratum specificationem non absque periculo proceditur, (b) potius iurando in litem via panditur, quodque magis securum & rationi convenientius, quam istum administratorem, qui *contra modum praescriptum* inventarii confectioem *illicite & ideo dolose* omisit, ad iuratum specificationem vocare. Hinc consultius, si femina statim post obsignationem *convocatis Creditoribus* inventarium conficiat, & terminum 30. dierum huic confectioeni praescriptum, (c) accurate observet; eo enim spatio effluxo, non datur regressus (d) Sic non sibi solum consulit, sed & creditorum rationem habuisse censetur.

(a) *L. f. §. 1. C. de arbitr. tutel.*

(b) STRYK. *in U. M. tit. de administr. & peric. tutor.*

(c) *L. fin. §. 12. 13. 14. C. de iure deliberand.*

(d) BERGER., *in oecon. iur. Lib. 2. tit. 4. thes. 50. not. 5.*

§. II.

De convo-

Antecedente spha dictum, creditores ad conficiendum

endum inventarium esse convocandos, eoque omisso, *catione*
 contra eos id allegari non posse. Hoc itaque ulterius *credito-*
 disquirendi mens est, hincque quaeritur, utrum inven- *rum si in-*
 tarium, creditoribus non citatis, conscriptum omni pla- *inventarium*
 ne valore careat, nec ne? Videtur mihi expedire, se- *conficia-*
 quentem in modum distinguere; aut scilicet Credito- *tur.*
 res iam insteterint, aut non. Posteriori casu dolus non *Si non con-*
 praesumendus, quum notitiae ergo bona consignasse *vocati Cre-*
 credatur femina, quo statum bonorum non ignoraret, *ditores.*
 quodque institutum magis laudandum quam vitupe-
 randum, ideoque nihil ob stare cernitur, quare eiusmodi
 inventarium usu non niteretur, aut iureiurando a
 femina confirmari non posset. Priori autem casu abs-
 que doli nota hoc susceptum non videtur, quoniam
 in alienis bonis absque praescitu Creditorum ita age-
 re eo magis nefas ducitur, quo magis Creditoribus,
 quos omnia celare studuerit femina, gravis & pessima
 suspicio, fidem inventarii luculenter destruens, oritur.

§. III.

Porro ratione termini fatalis 30. & 60. dierum in *De termi-*
 super monendum venit, utrum eo elapso femina admit- *no fatali in-*
 tenda sit, ut debito modo denuo inventarium conficiat. *specie.*
 Certa enim & fatalia huic confectioni tempora sunt prae-
 scripta, quibus per culpam effluxis, neque per aequitatem
 datur regressus, nam ad aequitatem a lege non agnitam
 male provocatur, neque ab exemplo heredum argu-
 menta in contrarium peti possunt. Hi enim, licet ad
 iuratum specificationem recte provocent, tamen magna
 inter eos & uxorem, bona mariti retinentem, interce-
 dit differentia. Illi namque hereditatem ut domini ad-
 piseuntur, haec autem solam administrationem bono-
 rum gerit alienorum, quare ab ea inventarii confectio,
 tanquam fundamentum & caput rationum, quarum red-
 dit

du-
fectio
urita-
intell-
iones,
enim
nscri-
o im-
& in-
ratam
b) po-
magis
mini-
ntarii
ratam
na sta-
venia-
eatio-
spatio
n con-
ur.
tor.
vor. §.
nfici-
adum

ditioni femina semper obnoxia, haud omitti potest (a) Per consequens etiam inde patet, uxorem ad iuratum specificationem ex stricto iure nequaquam admittendam esse. Praxi autem contrarium obtinere, variis casibus sum compertus, nec secundum eam iurata specificatio alicui denegatur, nisi fonticae causae & grave indicium perfidiae & periurii prostant.

(a) MEV. P. VI, dec. 180. num. 1.

§. IV.

Quando inventarium iuratum confirmandum.

Obsignationem & resignationem Germ. die Ver- und Entsigelung necessarium inventarii requisitum esse Spho Imo huius capitis ostensum. Quemadmodum autem haec requisita non tam celeriter adhibentur, ut interim nihil ex hereditate aut bonis mariti amoveri potuisset, ita etiam non absque ratione creditores interdum suspicantur, non omnia in inventarium esse redacta. quare & vidua adigi potest, ut iureiurando confirmet, nihil bonorum ea faciente esse ablatum. Causa enim ante obsignationem adesse potuit, ut Creditores recte praesumant, mulierem quaedam lucri cupidine abstulisse. Optime itaque utriusque parti consulitur, si pro facie circumstantiarum mox purgatorium feminae, mox ius iurandum in litem creditoribus imponatur.

§. V.

De administratione gerenda.

Primarium autem feminae officium consistit in administratione bonorum retentorum, quam adeo accurate gerat necesse est, ut omni casu & tempore rationes reddere, & docere queat, nihil esse ablatum aut alienatum, nihilque eius culpa perditum. Ex qua administratione varia lucra percipit, quae primario in securitate dotis, perceptione alimentorum aut usurarum con-

fi.

fiunt. Gratis autem administrationi se submittere, rationi minus convenit, potius pro labore & opera satisfactio & aequa merces non deneganda.

§. VI.

Ex hac retentione securitatem dotis emanare, qui-
libet forsan concedet, qui ex anteriori capite intellexit, retentionem esse opportunissimum remedium, feminae intuitu illatorum optime consulendi, eique certissimum pignus efficiendi, quodque ante istius satisfactionem dimittere eo minus cogitur, quo magis e contrario bona mariti ipso legis dictamine in securitatem sibi vindicat. Qua propter *Illustris Dn. PRÆSES in diss. elegantis de retent. in deposito licita Sect. 1. §. 3. recte docuit* insignia commoda retentioni esse annexa, v. g. ut retinens non opus habeat difficilibus processibus ambagibus se immiscere, ut securitatem crediti instar pignoris retentione praestet, & efficiat, ut quis citius faciliusque suum consequi possit &c. Hinc non negandum, quin femina durante hac retentione usuras sortis conformes aut alimentaria capiat, modo rationes gestae administrationis heredibus aut Creditoribus ostendat legitimas; ut adeo, donec illata receperit, neque immissioni neque executioni locus sit, nisi ab illis petatur, quorum privilegium & creditum uxoris privilegio fortius & potius est. (a) Ob minorem vero dotem omnia bona mariti retinere non licet, ne aliorum iustae petitiones excludantur vel retardentur, & femina cum alterius damno locupletior fiat; potius heredibus aut Creditoribus integrum, ut viduae id, quo ei debetur, offerant, eoque oblato, bona mariti occupare, (b) aut petere possint, ut tantum ipsi adsignetur, quantum securitati & alimentis satis sit, & bona dotem exsuperantia sibi adiudicentur. Salvo denique iure retentionis commu-
E nis

De securitate dotis ex retentione descendente.

nis bonorum maritalium curator, pendente lite constitui potest, qui uxori tribuat alimenta, & creditorum vel heredum causam simul defendat. (c) Si vero ipsa femina administrationem gerit, ex rationibus confectis non potest non adparere, utrum femina nimis an minus acceperit? Si nimis, reliquum ita imputatur sortis, ut e contrario, si minus ad eam redundavit, regressus haud denegandus. (d)

(a) MEV. *ad Ius Lub. Lib. I. tit. 5. art. 13. n. 15.*

(b) GAIL. *Zib. II. Obs. 92. n. 1. seqq.*

(c) MEV. *citato loco num. 17. & 18.*

(d) *arg. L. 22. 8. ff. soluto matrim.*

§. VII.

Hinc merito illorum opiniones non fundatas credo, qui praeter alimenta statui & conditioni uxoris conformia praestationem usurarum desiderant. Nullo enim iuris textu eiusmodi praerogativas imaginarias comprobatas inveni, potius ex iure patrio contrarium constat (a). Hoc autem libenter concedo, feminae omnino succurrendum esse, si docere possit, magnum ei ideo praecidium contigisse, quod heredes vel Creditores, in mora constituti, dotem non exsolverint. Ita enim ratione interesse, lucri cessantis, & mercedis promeritae regressus feminae patet.

(a) *Ord. Dic. Prov. Aul. P. II, Tit. ult.*

§. VIII.

Circa alimenta uxori ex bonis retentis praestanda, novum oritur dubium, utrum scilicet alimenta usuras dotis exsuperantia sortis imputanda sint, nec ne? iniquum sane foret, ut vidua in praecidium heredum vel Creditorum maiora usuris solvendis alimenta caperet, potius aequitati consentaneum putatur, mulieri quidem alimenta praestanda, sed etiam id, quod summam
usu-

usurarum excedit, forti imputandum esse. Nullo enim iuris textu, heredibus aut Creditoribus iniunctum, personam extraneam alere, sibi que damnum inferre. Si autem vidua administrationem gerit, alimenta usuras dotis excedentia ei haud sunt deneganda, quoniam administratione gratis se submittere non tenetur.

§. IX.

Intuitu heredum, bona mariti repetentium, monendum venit, mulierem aliquando integra bona, licet eius illata mariti facultatibus haud paria sint, retinere posse. Ponamus enim casum, quo adfertur comprobatur. Si v. g. maritus per longum temporis spatium abest, ut non constet, utrum adhuc vivat, vel satis iam sit functus; Sic quaeritur an eiusmodi casu, heredes absentis mariti recte exigant, ut bona eis concedantur? In genere quidem DDres adferunt, proximis agnatis & cognatis ut praesumptis heredibus bona absentis sub cautione tradenda esse; (a) Sed hoc casu ipsam bonorum traditionem procedere non putamus, quoniam matrimonium, morte non probata, subsistere creditur, & uxor ex bonis mariti secundum eius statum & conditionem alenda est, ita ut maiora usuris illatorum alimenta forti haud detrahenda sint. Nec uxor compelli potest, ut in rebus mariti mutationem fieri sinat, & terminus capiendae sustentationis hoc casu non ad annum 70. ut praesumptum mortis tempus restringi potest, sed ipsius mortis probatio expectanda est. Si vero deinde notum fiat, maritum iam dudum diem supremum obiisse, nonne tunc femina post mortem mariti accepta alimenta quae usuras illatorum excedunt, restituere tenetur? Et hoc negamus, siquidem enim bonae fidei possessor fructus consumptos haud refundit, ita & mulier hoc casu eo minus alimenta restituere tenetur, quo magis

gis multum in honorem & dignitatem mariti erogasse & sic non locupletior facta cernitur. Sic & ante annum 70 curatorem ab heredibus praesumptis constitutum re-
cte respuit uxor, quoniam eo tempore vivus adhuc creditur maritus. Post annum 70. autem, curatorem admittat necesse est, primario si constet, mulierem bona absentis mariti male administrare. Interim tamen & hoc casu ratione alimentorum dicto modo proceditur.

(a) STRYK. *de succ. ab intest.* Diss. III. c. 1. §. 3.

§. X.

Quumque ratio propositi ulterius progredi vetet, DEO ter optimo maximo humillimas persolvo gratias, quod hunc susceptum laborem, ad finem perducere clementissime concesserit. Faxit illud Trinunum. Numen ut reliqua mea conamina in sempiternam eius gloriam, commodum patriae, & mei ipsius evadant.

T A N T V M.

PRÆ-

PRAENOBILISSIMO
NEC NON
DOCTISSIMO,
DOMINO
DOCTORANDO,
CONSISTORII DUCALIS PROCURATORI ORDI-
NARIO, AMICO ET FAUTORI AESTU-
MATISSIMO,
S. ATQVE O.
PRÆSES.

Ne *Te* rapiat, *Vir Praestantissime!*
Si circa tuam Disputationem in-
auguralem, *Tibi* ius retentionis a
me tribuatur, quandoquidem intuitu rei
propriae, cuius plenum habeo dominium,
hoc ius sit superfluum; nam quod semel
meum

meum est, amplius meum fieri non potest. Scilicet, haec recte licet sese habeant, alio tamen sensu non immerito, *Te eodem iure frui oportere, est in propatulo.* Non enim semper Candidatis, ad summos in iure honores adspirantibus, ac eo fine Disputationem inauguracionem conscribentibus, a Praeside ius retentionis conceditur, nec concedi potest. Huius adfert rationes ut adducantur, quid opus. Sufficiat effatum Imperatoris IUSTINIANI: *Saepe homines de suis facultatibus plus sperant, quam in illis est.* Examen quidem, quod vocant rigorosum, ab omnibus gradum Doctoris ambientibus sustinendum, obstare videtur, dum in illo cuiusvis Candidati explorantur facultates, unde si sanum habet sinciput, plus eum de illis sperare posse, vix credendum. Ast haud raro tamen evenire contrarium, testabuntur illi, quibus Disputatio a Candidato elaborata, ad perlustrandum postea obfertur, ex qua fat luculenter, eum facultatibus suis nimium esse confisum, adparet, ut adeo nihil mirum, si ipsi ius retentionis a Praeside denegandum omnino.

Quid

Quid itaque, *Vir Praestantissime!* ex iure retentionis, circa tuam disputationem inauguralem, *Tibi* a me tributo, enascatur laudis, consequentia ab opposito desumpta, vel me tacente, satis superque manifestat. Hinc quod publice profiteor, meum est, nihil mihi ex illa vindicare. Thema, quod enucleasti, selegisti ipse; Elaborationem, in qua sine cortice natasti, ego paulo modo ante, quam illa typis mandanda, vidi: Theses in ea propositae, legibus & usu adprobatae; Methodum adhibitam, quae alias arbitraria audit, tuo iudicio reliqui, Verbo; neque quoad formalia neque quoad materialia spongiam deletilem adhibui. Profecto, quam plenissime ius retentionis *Tibi* concedo, idemque iam quoque ab aliis *Tibi* tributum iri, confido. Unum restat, ut in Cathedra exercitium huius iuris etiam pro virili tuearis, & quoniam de eo certus, nihil amplius addo, quam votum, ut DEI T. O. M. in omnibus tuis conatibus auxilium experiaris certissime, ac sic praxis tua reddatur aurea verissime. Vale! & vive in gaudium Tui *Venerandi Domini parentis*, Pastoris coetui fidelium

lium flatensi praefecti meritissimi, ac vi-
gilantissimi, quem summum Numen ad-
huc diu rebus humanis interesse sinat. Vi-
ve quoque memor mei, ac crede, me ad-
fulgente occasione, ad tuum aliquid con-
ferendi commodum *Tibi* defuturum
esse nunquam. Vale!

Dabam e Musaeo die 22. Septemb.
MDCCXLV.

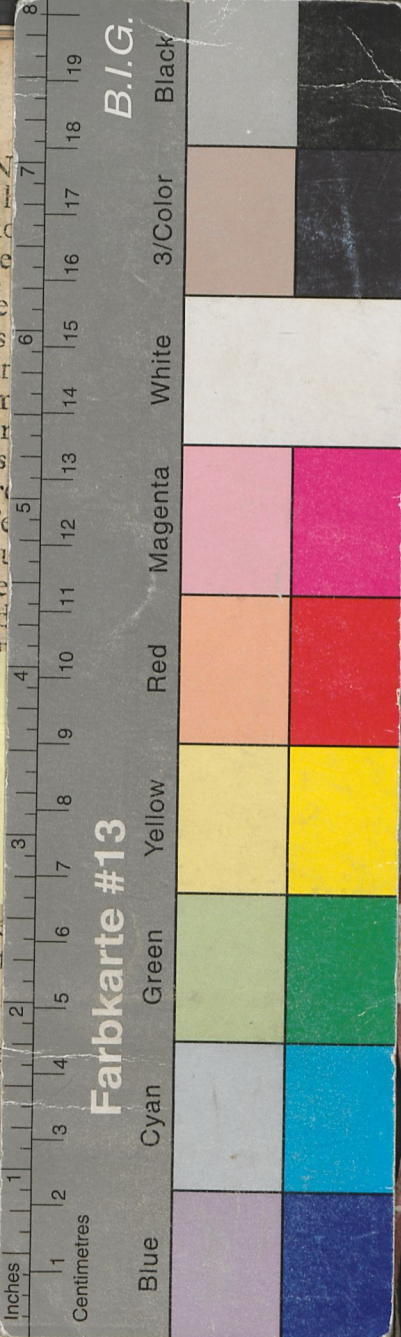

ULB Halle 3
000 710 598

Sb

B.I.G.

Farbkarte #13

Er. num. 42. 24

Q. D. B. V.
DISPUTATIO INAUGURALIS JURIDICA,
DE
**RETENTIONE IN SE-
CVRITATEM DOTIS**
PERMISSA,

1745, 2.

Q. 298.
QVAM
SENSU ILLUSTRIS ICTORUM ORDINIS
IN ACADEMIA PATRIA,
P R Æ S I D E

**DNO. MATTHIA BENONI
HERING,**

JVR. VTR. DOCT. ET PROF. COD. DVCAL. PVBL,
ORD. NEC NON CONSISTOR. DVC. CONSILIARIO, ET
AD HVNC ACTVM DECANO
SPECTABILISSIMO,

DNO. PATRONO AC PROMOTORE OMNI
CVLTV DEVENERANDO,

PRO LICENTIA,
SVMMOS IN VTROQVE JVRE HONORES
OBTINENDI,

ANNO MDCCXLV. D. 30. SEPT.
PVBLICAE ERVDITORVM DISQVISIONI
SVBMITTIT,

ISAAC JOACHIM WEBER,

ADV. CONSIST. DVC. ORD.

ROSTOCHII,
STANNO ADLERIANO.

